

Yiyiniz içiniz ancak israf etmeyiniz (Araf 31)

[Banu Atabay'ın lezzetler.com Yemek Tarifleri Sitesi](http://lezzetler.com)

ÇAY HAKKINDA

Çay, kendine has özellikleri olan bir bitki. Kahve kadar ünlü ve popüler bir kültür simgesi olmasa da hemen her yerde, her saatte ve bardaklarca çay içilir. Özellikle de Türkiye'de... İlk kez Çin'de ortaya çıkan çayın tarihi M.Ö. III. yüzyıla dayanır. Rivayete göre, M.Ö. 2700'lerde İmparator Shenn Nung bir çay ağacının altında oturur. Bu sırada elindeki sıcak su dolu kâseye birkaç yaprak çay yaprağı düşer. Düşen yaprakların suya verdiği renk ve tat imparatorun hoşuna gider. Shenn Nung'un bunu içip şifa bulmasının üzerine çay, şifa bulmak amacıyla ilaç olarak kullanılmaya başlanır. Başlangıçta tedavi amacıyla kullanılan çay, Çin'de ticaretin gelişmeye başlamasıyla ticari bir unsur haline gelir. M.S. VIII. yüzyılda Çin kültürünü incelemeye gelen Japon rahipler burada çayla tanışır ve bu mucizevi bitkiyi ülkelerine de götürürler. Böylece Japonya'ya gelen çay, Japon halkı tarafından da sevilir. Hatta önemli protokol toplantılarında çay seremonisi bile yapılmaya başlanır. Japonya'dan Hindistan ve İran'a yayılan çayın Avrupa topraklarına gelmesi ise ancak XVII. yüzyılda mümkün olur. Hollanda, Fransa, İspanya ve İngiltere çayla tanışan ilk Avrupa ülkeleri olurken; Rusya ise Çin'den gelen ticaret kervanlarıyla aynı dönemlerde çayla tanışır. Böylece XVIII. yüzyıla gelindiğinde çok sayıda millet çayla tanışmıştır artık... Çayı ilk içen Türk'ün Hoca Ahmet Yesevi'nin olduğu birçok kaynakta bildirilmekle beraber, Türklerin çay ile tanışması ise XIX. yüzyılda mümkün olur... 1879 yılında, Basra Valiliği'nde bulunmuş Hacı Mehmet İzzet Efendi yayınladığı 'Çay Risalesi' adlı eserde, çayın faydalarından bahseder ve sıklıkla tüketilmesini tavsiye eder. II. Abdülhamit döneminde ilk kez çay zirai bir ürün olarak düşünülür. 1894 yılında, Orman, Madenler ve Tarım Bakanlığı'ndan dönemin sadrazamına bir belge yazılır. Belgede çayın ticari değerinin yanı sıra şifa kaynağı olduğu belirtilerek, tarımının yapılması amacıyla 'uygundur' onayı istenir. Konuyla ilgili onayın kısa süre içinde çıkmasıyla beraber Japonya'dan tohum tedarik edilir. Çayın ekimi ile ilgili ilk girişimler Bursa'da gerçekleşir, ancak ekolojik koşulların elverişsizliği sebebiyle bu girişimler başarısızlıkla sonuçlanır. Dünyada en çok çay tüketen ülkeler arasında Türkiye'nin de yer aldığını unutmadan altını çizelim. 1900'lü yıllara kadar çayı tanımayan ve tam bir 'kahve tiryakisi' olan Türkiye'de bugün çay, sudan sonra en sık tüketilen içecek haline gelmiş durumdadır. Türkiye'de en çok çay üretilen il Rize'dir.